

## Grundlagsutskottet

### Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vallagen

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vallagen (RP 181/2021 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för betänkande.

##### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Laura Nurminen, justitieministeriet
- professor Janne Salminen
- minister Lauri Tarasti.

#### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att vallagen ändras.

De föreslagna ändringarna avses träda i kraft så snart som möjligt, dock senast den 1 januari 2022.

I motiven till lagstiftningsordningen granskas lagförslaget med avseende på 6 och 14 § i grundlagen. Regeringen anser att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

#### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Det centrala innehållet i propositionen är att det i vallagen föreslås bestämmelser om ordnande av röstning i anstalt i Försvarsmaktens garnisoner med truppförband som ger utbildning för beväringar och i de av Gränsbevakningsväsendets enheter som ger utbildning för beväringar. Dessutom föreslås i lagen en bestämmelse enligt vilken valombud inte får vara medlemmar eller ersättare i den kommunala centralvalnämnden vid välfärdsområdesval. Det föreslås också att bestämmelserna om indelningen i valkretsar ändras så att de stämmer överens med de två ändringar i kommunindelningen som trädde i kraft 2017 och att det görs ett tekniskt tillägg som beror på välfärdsområdesvalet.

## Betänkande GrUB 14/2021 rd

(2) Grundlagsutskottet har rätt nyligen bedömt en temporär ändring av vallagen. Med stöd av den ändringen förrättades röstning i anstalt i kommunalvalet 2021 i Försvarsmaktens garnisoner med truppförband som ger utbildning för beväringar och i de av Gränsbevakningsväsendets enheter som ger utbildning för beväringar (GrUB 9/2021 rd). Nu handlar det om att göra motsvarande arrangemang permanent. Utskottet anser att syftet med lagförslaget, att främja möjligheterna för röstberättigade som fullgör beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor att rösta i val, är godtagbart (se även GrUB 3/2017 rd). Utskottet understryker också fortfarande vikten av att alla röstberättigade har möjlighet att utöva sin rösträtt (GrUB 9/2021 rd, stycke 4, och GrUB 4/2021 rd, stycke 20).

(3) Sammantaget anser grundlagsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

(4) Med beaktande av den föreslagna lagens tillämpningsområde betonar grundlagsutskottet att ingen kan beordras att utöva sin rösträtt (se även GrUB 9/2021 rd, stycke 5). Utskottet anser också att man genom praktiska arrangemang bör garantera att röstningen i garnisonerna kan ske så fritt som möjligt.

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 181/2021 rd utan ändringar.*

Helsingfors 2.12.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johanna Ojala-Niemelä sd  
vice ordförande Antti Häkkänen saml  
medlem Bella Forsgrén gröna  
medlem Petri Honkonen cent  
medlem Hilikka Kemppi cent  
medlem Olli Immonen saf  
medlem Mikko Kinnunen cent  
medlem Anna Kontula vänst  
medlem Mats Löfström sv  
medlem Jukka Mäkynen saf  
medlem Sakari Puisto saf  
medlem Wille Rydman saml  
medlem Heikki Vestman saml  
medlem Tuula Väättäinen sd  
ersättare Johannes Koskinen sd (delvis).

## **Betänkande GrUB 14/2021 rd**

Sekreterare var

utskottsråd Liisa Vanhala.